

Pregledni znanstveni članek (1.02)
 BV 73 (2013) 2, 187—194
 UDK: 27-732.4-675(456.31)“1962/1965”:27-23
 Besedilo prejeto: 04/2013; sprejeto: 06/2013

Marijan Peklaj

Božja beseda – živa in učinkovita

Povzetek: Po koncilskem naročilu, naj bo vsem vernikom široko odprt dostop do Svetega pisma, je treba usposobiti službene oznanjevalce, da bi druge vernike usmerjali v sadu polno branje svetih spisov, v premišljevanje in v molitev ob njih. V Sloveniji se je koncilska spodbuda najprej začela uveljavljati v bogoslužju, a tudi eksegeza in biblična teologija sta na Teološki fakulteti doživeli močno poživitev. To se že pozna in zbuja upanje v prenavo cerkvenega oznanjevanja in v rast v osebni veri. V času po koncilu je nastal nov prevod Svetega pisma, v Sloveniji smo dobili interkonfesionalno *Svetopisemsko družbo* in katoliško *Slovensko biblično gibanje*. Raste število župnij, v katerih se verniki srečujejo v svetopisemskih skupinah, veliko ljudi pritegne neprekinjeno javno branje Svetega pisma. Z novo katoliško izdajo Svetega pisma, ki je v nastajanju, se odpirajo nove možnosti za bogoslužje, za oznanjevanje in za rast v veri.

Ključne besede: Sveto pismo, božja beseda, teologija, prevajanje, bogoslužje, branje, meditacija, molitev

Abstract: **The Word of God – Living and Effective**

In accordance with the request of the Second Vatican Council that easy access to Sacred Scripture should be provided for all the Christian faithful, it is of great importance that the ministers of the Divine word are trained to guide and help the faithful towards a fruitful reading of the Scriptures, into meditation and prayer with them. In Slovenia, this conciliar exhortation was first put into effect in the liturgy, but also the exegesis and biblical theology at our Faculty of Theology has experienced an important revival. This already bears fruit and one may hope for a thorough renewal of preaching and teaching and, consequently, for a growth of personal faith. During the post-conciliar period a new translation of the Bible from original languages has been published and two important institutions have been established in Slovenia: the interconfessional *Bible Society of Slovenia* and the Catholic *Bible Movement of Slovenia*. In an increasing number of parishes the faithful meet in bible study groups, and the number of participants in a continuous public reading of the Bible keeps growing every year. A new Catholic edition of the Bible, which is in the process of preparation, is opening up new possibilities for liturgy, preaching and growth in faith.

Keywords: Bible, word of God, exegesis, theology, translating, liturgy, reading, meditation, prayer

Po reformaciji se je v katoliški Cerkvi uveljavila teza, da smejo Sveto pismo brati le duhovniki oziroma teološko izobraženi verniki. Pastoralno usmerjeni drugi vatikanski koncil pa je ne le dovolil, ampak kot nujno postavil nalogo Cerkve, naj bo Sveto pismo dostopno vsem (BR 21. 22), da bi mogli verniki ne samo pri bogoslužju, ampak tudi doma v svetih knjigah uživati duhovno hrano božje besede, slišati, kaj jim po besedilih Svetega pisma govori živi Bog, in stopati v dialog z njim. Tako naj bi bila božja beseda tisti temelj, na katerem se gradi Cerkev (1 Kor 14,5.12). Koncil po stari navadi najprej spodbuja klerike, potem pa pravi, da »vse v Kristusa verujoče ... močno in na poseben način spodbuja, naj si s pogostnim branjem Svetega pisma pridobijo »vzvišeno spoznanje Jezusa Kristusa« (Flp 3,8)« (BR 25).

1. Študij teologije s Svetim pismom

Učbeniki dogmatične teologije pred koncilom – in po njihovem zgledu skripta profesorjev Teološke fakultete – so imeli klasično zgradbo posameznih poglavij, pod naslovom je bila najprej teza, sledila je argumentacija iz avtoritet. Na prvem mestu je bil vedno nauk Cerkve, Sveto pismo in cerkveni očetje so prišli za njim in na koncu so bili predloženi razlogi razuma (Alonso Schökel 1970, 237). Med koncilom se je vrstni red dokazovanja tez že spremenil in dokaz iz Svetega pisma je bil v skriptih postavljen na prvo mesto. Pri takrat mladem profesorju dr. Vekoslavu Grmiču sem začutil, da ni dovolj, imeti na voljo en svetopisemski navedek ali dva in že misliti, da smo biblično utemeljili versko resnico, ampak se je treba poglobiti v kontekst, dobiti nekaj uvida v način svetopisemskega izražanja, v pomen besed in besednih zvez, da bi nekako iz celote zapisanega razodetja mogli sklepati, kako utemeljen je nauk, o katerem je cerkveno učiteljstvo dalo neko določeno formulacijo. Sveto pismo je bilo torej v očeh teologov zakladnica ali skladišče teoloških argumentov, ne pa »duša svete teologije« (BR 24). Polagoma je tudi pri moralni teologiji in pri drugih teoloških predmetih postajala vidna sprememba pogleda in načina razlaganja. V dogmatični teologiji so začeli vedno bolj upoštevati svetopisemsko eksegezo in biblično teologijo. Seveda se ta proces vračanja k izvirom ni začel šele na koncilu. Delo številnih teologov je bilo namreč prav to: pripravljalo je koncilna stališča in pobude.

2. Sveto pismo v bogoslužju

V prvem koncilskem dokumentu, ki je tudi prvi izšel v slovenskem prevodu,¹ je že nakazan izjemno velik pomen Svetega pisma. Pastoralni koncil je na podlagi napredka liturgične in biblične vede v 20. stoletju z vso jasnostjo poudaril, da

¹ Konstitucija o svetem bogoslužju je bila sprejeta in potrjena dne 4. decembra 1963, slovenski prevod je oskrbel Marijan Smolik, izšel pa je leta 1964 skupaj s Smolikovim obširnimi komentarjem Pripombe k liturgični konstituciji.

ne more biti prave prenove v oznanjevanju evangelija, če Sveto pismo ne bo odtlej veliko bolj kakor do koncila dostopno vsem vernikom. Vsem vernikom naj bo »bolj bogato pripravljena miza Božje besede« (B 51). Privilegirano mesto, kjer naj bi verniki poslušali in prejeli božjo besedo, je torej bogoslužje. Koncilska konstitucija o bogoslužju pravi: »Sveto pismo je pri bogoslužnih obredih največje važnosti. ... Zato je treba ... pospeševati tisto prisrčno in živo zavzetost za Sveto pismo, ki jo izpričuje častljivo izročilo vzhodnih in zahodnih obredov.« (B 24) Da bi verniki mogli razumeti in sprejeti božjo besedo, pa je seveda potrebno bogoslužje v materinem jeziku, možnost, ki jo je koncil postavil zelo previdno (B 36). Prav kmalu po koncilu pa se je odprla na široko. Slovenci smo bili med tistimi srečnimi narodi, ki smo imeli Sveto pismo prevedeno, treba je bilo le v »mariborski izdaji« Svetega pisma v štirih knjigah s svinčnikom zaznamovati začetke in konce liturgičnih odlomkov in že smo dobili od škofov odobrena berila za maše, zakramente in zakramentale. Po liturgični reformi in s tem tudi po novem redu branja pri bogoslužju so začeli izhajati lekcionarji za maše in obredniki ter Bogoslužni molitvenik (brevir) s prilagojenim prevodom psalmov in s svetopisemskimi odlomki za uro bogoslužnega branja.

Tako se je formalno uresničilo koncilsko navodilo, »naj se v svetih obredih poskrbi za obsežnejše, pestrejšje in primernejše branje svetega pisma« (B 35). Pomembno je lepo in razločno branje pri bogoslužju, a še pomembnejše je to, kako se duhovniki, diakoni in drugi pastoralni delavci sami pripravijo za pomoč vernikom, da bi ti mogli slišati besedo sprejeti kot božjo besedo, ki je življenjska in je moč za življenje. Eksegetska in teološka vzgoja duhovniških in diakonskih kandidatov in permanentno izobraževanje pastoralnih delavcev nujno vplivajo na to, da se spreminja podoba nekdanje pretežno pasivne udeležbe pri svetih obredih v živo sodelovanje. Pokazalo se je, da potrebujemo pastoralno dejavnost, s katero bodo verniki zunaj bogoslužja mogli sprejeti bogastvo in življenjsko moč božje besede, treba jih je bilo usposobiti, da bodo slišali glas živega Boga v bogoslužju in nanj z veseljem odgovarjali.

Tudi zaradi prenovljenega bogoslužja v razumljivem jeziku se je postavilo vprašanje novega prevoda Svetega pisma iz izvornih jezikov, ki bo točen in v sodobnejšem jeziku. Predvsem naj bi imel opombe in uvode, ki bi izpričevali napredek svetopisemske znanosti in tako podpirali kulturo branja Svetega pisma. Zdaj namreč niso bili več pomembni samo duhovniki, redovnice in redovniki, ampak naj bi po koncilski besedi vse božje ljudstvo bralo Sveto pismo. Še več: po božji besedi naj bi napredovalo približevanje med raznimi krščanskimi skupnostmi (BR 22). In celo nekristjanom naj bi s prevodom svetih besedil odpirali možnost, da se z njimi seznanijo in se jih morda naučijo ceniti (BR 25,3).

3. Priprava oznanjevalcev

Ne morem se dovolj načuditi tako imenovanim krščanskim fundamentalistom, ki tako berejo Sveto pismo, da jih moti poučevanje o evoluciji v šolah. Potem

pa se moram spomniti, da je v katoliškem verskem pouku vse do srede 20. stoletja prevladovala apologetična predstava o navdihnjenju in o nezmotnosti, ki je vodila v podobne nepotrebne konflikte z modernim šolskim poukom naravoslovja in zgodovine. Pri nas je bila po drugi svetovni vojni ta napetost še posebno močna zaradi prevladujoče režimske ideologije po šolah. Nenehno se je sklicevala na svojo znanstvenost. Po koncilu so slovenski škofje začeli načrtno pošiljati duhovnike na študij svetopisemskih ved na Papeški biblični inštitut v Rimu. Ker so se ti duhovniki vračali z licenciatom ali celo doktoratom bibličnih ved, se je to kmalu poznalo na Teološki fakulteti. Prihodnjim oznanjevalcem se je ob lingvistični, stilistični, retorični in simbolični analizi besedil odpiralo bogastvo svetopisemskega slovstva (Krašovec 1996, 38–39). Študij Svetega pisma se je odmaknil od nekdanje obrambne držbe in pozitivno osvetlil vsebino in oblike, po katerih moremo stopati v dialog z Bogom. In to toliko laže, ker vemo, da je celotno od Boga navdihnjeno Sveto pismo delo ljudi in je nastajalo na človeške načine. Seveda naj bi posebno pri duhovni vzgoji kandidatov za duhovniško službo veljalo, naj se sami naučijo biti poslušalci Besede, da jo bodo mogli dobro oznanjati. Kakor pravi koncil: »Naučijo naj se iskati Kristusa v zvestem premišljevanju Božje besede ...« (DV 8). Ko je Teološka fakulteta ponovno postala del Univerze v Ljubljani (1993), so bili prenovljenega študija deležni tudi številni laiški študentje in študentke, tako v Ljubljani kakor na oddelku v Mariboru. Predavatelji so vzdrževali osebne stike z babilicisti po drugih deželah in v okviru mednarodnih strokovnih združenj (Rozman 1990, 57). Pri neutrudnem znanstvenem in organizacijskem delu je zagotovo treba posebej omeniti akademika prof. dr. Jožeta Krašovca, ki je tudi uspešen mentor več doktorandom s svetopisemskega področja.

Na nižji ravni izobraževanja za laike je tudi na področju svetopisemske kulture pomembna katehetsko-pastoralna šola, ki je zdaj organizirana posebej v vsaki škofiji. V zadnjem času (2007) so na željo slušateljic in slušateljev uvedli za tretji in za četrti letnik biblično smer; to kaže na žejo po izobrazbi in po usposobljenosti na tem področju. Rastoče število slušateljev, ki so končali to šolo, vsekakor omogoča splošno zavzetost za poglobljeno branje Svetega pisma, da bi Sveto pismo vedno bolj postajalo duhovna hrana vernikov. Iz teh vrst pričakujemo večje število primernih voditeljev bibličnih skupin.

4. Prevajanje in izdajanje Svetega pisma

Kmalu po koncilu se je pokazalo vprašanje, kako dati ljudem v roke Sveto pismo, če ga ni. Prof. Jakob Aleksič je že dve leti po koncilu izdal knjižico z izbranimi komentiranimi odlomki Stare in Nove zaveze z naslovom Malo Sveto pismo v nakladi 50 000 izvodov. Ker koncil med drugim priporoča tudi prevode Biblije, ki bi bili pripravljene »s sodelovanjem z ločenimi brati« (BR 22), so v Sloveniji zgodaj uporabili priložnost za tako imenovano »Ekumensko« izdajo Svetega pisma (1974). Izdajo je omogočila Britanska biblična družba, s sedežem za Jugoslavijo v Beogradu (Krašovec 2001, 148). Poskrbela je tudi za številne ponatise. Tako je bilo Sveto pismo v eni knjigi mogoče kupiti in je zaradi ponatisov postalo običajno darilo

birnancem. Da bi bila Biblija sprejemljiva tudi za protestante, je imelo Sveto pismo devterokanonične knjige zbrane posebej na koncu Stare zaveze. Kmalu (1980) so se pod vodstvom prof. Rozmana in prof. Krašovca začele priprave na povsem nov slovenski prevod iz izvirnih jezikov. Za 400-letnico izida Dalmatinove Biblije je izšla Nova zaveza (1984), imenovana »Jubilejni prevod«. Skupina prevajalcev pod vodstvom prof. Krašovca je v naslednjih letih prevajala Staro zavezo in pripravila revizijo prevoda Nove zaveze (Krašovec 2001, 231–258). Prevajanje je potekalo v povezavi z Združenimi svetopisemskimi družbami, prav v zadnjih letih pa že s Svetopisemsko družbo Slovenije. Prevod z uvodi, z opombami in z drugimi spremljajočimi besedili je izšel leta 1996. Podnaslov se glasi: *Slovenski standardni prevod iz izvirnih jezikov*. Tudi ta Biblija je ekumenska, se pravi, da je sprejemljiva tako za katoličane kakor za druge kristjane. Devterokanonične knjige ima posebej in po pravilih bibličnih družb ne sme biti v spremnih besedilih ničesar, kar bi žalilo pripadnike katere od sodelujočih krščanskih skupnosti.²

V teh letih poteka projekt popolnoma katoliške izdaje slovenskega Svetega pisma v treh zvezkih; prevod je delno revidiran in izboljššan. Predvsem pa je opremljen z uvodi in s komentarji, prevedenimi iz francoske Jeruzalemske Biblije (2000). Pomen tega prevoda je tudi v tem, da je narejen z mislijo na uporabo v katoliškem bogoslužju. V knjižni obliki je leta 2010 izšel prvi del: Nova zaveza in Psalmi (Krašovec, 2010). Drugi del, ki bo obsegal preroške in modrostne knjige Stare zaveze, je tik pred izidom.

5. Svetopisemska družba Slovenije in Slovensko biblično gibanje

Kakor rečeno, je Slovenski standardni prevod nastal kot ekumensko Sveto pismo in naj bi bil sprejemljiv za več krščanskih skupnosti, ki delujejo v Sloveniji. V kontinuiteti z založnico prejšnje ekumenske izdaje, Britansko biblično družbo, se je tudi prevod, ki je izšel leta 1996, pripravljaval v sodelovanju z Združenimi svetopisemskimi družbami, ki so od leta 1946 dalje krovna organizacija in v sebi združujejo nacionalne svetopisemske družbe. Leta 1993 so v Ljubljani na pobudo prof. Krašovca ustanovili Svetopisemsko družbo Slovenije. Ta ustanova je prav v letu izida Slovenskega standardnega prevoda, to je leta 1996, postala polnopravna članica Združenih svetopisemskih družb. Od takrat dalje zalaga in skrbi za različne izdaje Svetega pisma v slovenskem standardnem prevodu. Družba je organizirana kot nepridobitno društvo. Ne pripada nobeni krščanski skupnosti, hoče pa biti s Svetim pismom in s publikacijami za pomoč pri branju in pri študiju Svetega pisma v službi krščanskih Cerkev v Sloveniji.

Ko je na voljo dovolj Biblij po lahko dostopni ceni in se pri bogoslužju razlega branje svetih besedil v domačem jeziku, še ni opravljeno vse. Od pastoralnih delavcev

² Te skupnosti so navedene na začetku (str. 5): katoliška Cerkev, evangeličanska luteranska Cerkev, Zveza baptističnih Cerkev, Kristusova Cerkev bratov, binškožna Cerkev.

je odvisno, kako predstavijo Sveto pismo pri katehezi, pri nedeljskem in pri prazničnem oznanjevanju in kako iznajdljivi so pri iskanju novih oblik dela za duhovni napredek z božjo besedo. V pomoč tem prizadevanjem se je znotraj katoliške Cerkve iste leta (1993), prav tako na pobudo prof. Krašovca, ustanovilo Slovensko biblično gibanje. To je katoliško gibanje, ki se od Svetopisemske družbe razlikuje v tem, da ima za področje dela predvsem biblično pastoralo, tudi pripravo pripomočkov za to, da bi ljudem približali bogastvo svetih spisov. Gibanje izdaja revijo *Božja beseda danes*, organizira svetopisemske razstave in predavanja po župnijah, predvsem pa spodbuja delovanje bibličnih skupin, ki se zbirajo po župnijah pri skupnem branju in študiju Svetega pisma in tudi k molitvi iz božje besede. Gibanje je leta 1994 postalo polnopravni član svetovne Katoliške biblične federacije (Krašovec 2001, 391–405).

Biblične skupine so vredne posebne pozornosti, saj se v njih prav manjše skupine odraslih zainteresiranih vernikov lahko poglobljeno in molitveno srečujejo z božjo besedo in pritegujejo še druge. Sestajajo se največkrat enkrat na mesec, ponekod pa tudi na dva tedna ali celo vsak teden. Srečanja potekajo po dogovorjenem redu, začenejo in sklepajo se z molitvijo. Glavno je branje svetopisemskega odlomka, nato premišljevanje in pogovor o njem. Slovensko biblično gibanje skuša to delo s Svetim pismom spodbujati in povezovati.³

Med Slovenci se zanimanje in poznavanje Svetega pisma razmeroma hitro povečujeta (Potočnik 1997, 225–230). Med manifestacijami, ki so vsekakor zbudile širšo pozornost v slovenski družbi, je treba omeniti mednarodni znanstveni simpozij o interpretaciji Svetega pisma, ki ga je organiziral akademik Jože Krašovec leta 1996 ob izidu Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma,⁴ in kongres Mednarodne organizacije za študij Stare zaveze (IOSOT) v Ljubljani leta 2007, tudi pod predsedstvom Jožeta Krašovca. To leto so slovenski škofje razglasili za leto Svetega pisma: bilo je veliko predavanj in drugih prireditev po Sloveniji, povečal se je tudi interes za ustanavljanje bibličnih skupin. Vsako leto obhajamo zadnjo nedeljo v januarju kot nedeljo Svetega pisma, ponekod s prav domiselnimi spodbudami za domačnost s sveto knjigo. Naj omenim številne, tudi potujoče svetopisemske razstave, posebej pa v zadnjih letih priljubljeni svetopisemski maraton. To je enotedenska prireditev zaporednega branja Svetega pisma štiriindvajset ur na dan in številnih spremljajočih dogodkov, sodelujejo pa različne krščanske skupnosti in duhovna gibanja znotraj katoliške Cerkve. Prav zadnje leto so se osrednjemu dogodku v Ljubljani pridružile po raznih župnijah podobne krajše prireditve kontinuiranega javnega branja Svetega pisma. Ne smemo prezreti katoliškega dopisnega svetopisemskega tečaja, ki ga je v okviru SBG pripravil in ga izvaja dr. Rudolf Koncilja. Začel se je leta 1998 in je do sedaj zajel že petsto petdeset ljudi.

³ S pastoralnih služb sem dobil nekaj števil: Celje – 18 skupin v 112 župnijah, Koper – 37 skupin v 189 župnijah, Ljubljana – 110 skupin v 233 župnijah, Maribor – 21 skupin v 143 župnijah, Murska Sobota – 11 skupin v 36 župnijah in Novo mesto – 11 skupin v 71 župnijah. Za mariborsko nadškofijo sem dobil primerjavo, da je bilo leta 2007 tam 38 skupin, leta 201 pa le še 21. Nasprotno pa so številke za Škofijo Koper spodbudnejše: leta 2000 je bilo 30 bibličnih skupin, leta 2005 že 35, leta 2012 pa 37.

⁴ Dve leti pozneje je izšel izredno obširen, bogat in lep zbornik tega simpozija z naslovom *Interpretacija Svetega pisma*, ki sta ga skupaj izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Sheffield Academic Press.

V zadnjih letih je izšlo več dobrih prevedenih komentarjev k evangelijem in k drugim knjigam, napisanih za osebno duhovno rast in za pastoralno rabo.⁵

6. Molitev s Svetim pismom – *lectio divina*

Različne prireditve, kakor so predavanja in razstave, so bolj izobraževanje na poti k živemu in osebnemu srečanju z Bogom, ki govori ljudem po Svetem pismu. Ne manjka pa poskusov, da bi branju navdihnjenih besedil dali bolj duhoven oziroma bolj molitven pečat. Dejstvo je, da je po župnijah veliko molitvenih skupin, v katerih prav tako berejo Sveto pismo in molijo z njim. Tudi ob tradicionalnih pobožnostih, kakor so na primer ure češčenja pred Najsvetejšim, je vedno več branja in premišljevanja odlomkov iz svetih spisov. Zelo je poudarjeno duhovno branje Svetega pisma pri novih duhovnih gibanjih v katoliški Cerkvi. Koncil izrecno spodbuja k molitvenemu branju in pri tem navaja besede sv. Ambroža: »Spominjajo pa naj se: branje Svetega pisma mora spremljati molitev, da to branje postane pogovor med Bogom in človekom; kajti Boga, »njega nagovarjamo, kadar molimo; njega poslušamo, kadar beremo Božje izreke« (BR 25).« V poznejših dokumentih se zlasti poudarja poseben način molitve s Svetim pismom: *lectio divina*. Govorimo o obujanju zelo častitljivega izročila, ki je bilo bolj ali manj pozabljeno in v zadnjem stoletju spet priporočeno duhovnikom in redovnikom. Zdaj se svetuje tudi laikom, in to ne samo kot zasebna pobožnost, ampak tudi kot način branja Svetega pisma v skupini (Bianco 2003, 15–26). Predlaga ga dokument Papeške biblične komisije *Interpretacija Svetega pisma* iz leta 1993, ponovno pa ga jo priporoča papež Benedikt XVI. v svoji posinodalni apostolski spodbudi *Verbum Domini* iz leta 2010 (Benedikt XVI. 2011, št. 86). Vsaj v temeljih skušamo pri bibličnih skupinah uporabljati to metodo, ki predvideva branje, premišljevanje, molitev in zrenje (*lectio, meditatio, oratio* in *contemplatio*). Mnogi avtorji dodajajo še točko, ki ji pravijo »akcija«. O tej metodi je v našem prostoru največ pisal dr. Marjan Turnšek,⁶ ki je napisal tudi zelo praktično razlago metode in navodila kot uvod v tri zvezke dela z naslovom *Nedeljski evangeliji po metodi lectio divina*, prevedene iz angleščine.⁷ Ta način je brez dvoma primeren za to, da se uresničuje koncilna smernica, naj »to branje postane pogovor med Bogom in človekom« (BR 25). In to naj bo pogovor, ki spreminja srca in spodbuja k dejanjem usmiljenja in dobrote, s tem pa spreminja svet.

⁵ Posebno velik delež ima pri tem italijanski avtor Silvano Fausti: *Zapomni si in pripoveduje evangelij. Markova pripovedna kateheza* (2005); *Skupnost bere Matejev evangelij* (2008); *Skupnost bere Janezov evangelij* (2012); *Skupnost bere Lukov evangelij* (2012). Ti štiri komentarji so izšli pri Celjski Mohorjevi družbi.

⁶ Posebno uporabna je njegova knjiga *Govori, Gospod* (Maribor: Slomškova založba, 2002), v kateri metodo prikaže na zgledu branja evangeljskega odlomka o dogodku v Kani Galilejski.

⁷ To je pripomoček pri branju nedeljskih in prazničnih evangelijev za triletni cikel po katoliškem razporedu (leta A, B, C), ki ga je izdala Svetopisemska družba Slovenije v Ljubljani (leto B 2008; leto C 2009, leto A 2010).

7. Sklep

Ne domišljam si, da sem se dotaknil vseh reči, v katerih bi se videli pokoncilski premiki v katoliški Cerkvi v Sloveniji glede Svetega pisma. Vendar že to, kar sem omenil, zbuja vtis, da se je marsikaj zganilo, da klije in poganja setev, ki jo je spodbudil koncil. Narašča število vernikov, ki zavestno in redno odpirajo božjo knjigo, da bi v njej našli stik z živim Bogom, spodbudo in moč za življenje iz vere. V razkristjanjenem in sekulariziranem okolju dediščina preteklih krščanskih rodov že zdavnaj ne zadošča več. V splošnem iskanju v Cerkvi na Slovenskem, kako uveljaviti novo evangelizacijo, je svetopisemska pastorala temeljnega pomena. Kljub vsem nespornim spremembam na bolje in ob velikem prizadevanju posameznikov, ustanov in gibanj nikakor ni razloga za pretirano zadovoljstvo. Koncilska želja in upanje »na nov polet duhovnega življenja iz pomnoženega spoštovanja do Božje besede« (BR 26) ostajata lepa naloga in poslanstvo vsaj še za naslednjih petdeset let.

Reference

- Alonso Schökel, Luis.** 1970. *Il dinamismo della tradizione*. Brescia: Paideia.
- Benedikt XVI.** 2011. *Gospodova beseda* [posinodalna apostolska spodbuda]. Ljubljana: Družina.
- Bianco, Enzo.** 2003. *Lectio divina: Incontrare Dio nella sua Parola*. Torino: Elledici.
- Krašovec, Jože.** 1996. Splošni uvod v Sveto pismo. V: *Sveto pismo Stare in Nove zaveze*, 23–43. Slovenski standardni prevod iz izvornih jezikov. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.
- — —. 2010. Pot do francoske in slovenske izdaje Jeruzalemske Biblije. V: *Sveto pismo: Nova zaveza in Psalmi*, 21–25. Jeruzalemska izdaja. Ljubljana: Teološka fakulteta.
- Krašovec, Jože s sodelavci.** 2001. *Med izvirnikom in prevodi*. Ljubljana: SAZU-Svetopisemska družba Slovenije.
- Potočnik, Vinko.** 1997. Slovenci in Sveto pismo: Iz javnomnenjske raziskave o percepciji Svetega pisma pri Slovencih. *Bogoslovni vestnik* 57:221–237.
- Rozman, Francè.** 1990. Katedra za biblične vede. *Bogoslovni vestnik* 50 [Zbornik ob 70-letnici Teološke fakultete v Ljubljani 1919–1989]: 54–57.